

ŠVP- plán zájmového vzdělávání ve školní družině ZŠ a MŠ Načeradec, příspěvková organizace „Školní družina plná pohody“

Úvod - osnova:

- I. Identifikační údaje
- II. Charakteristika školní družiny
- III. Konkrétní cíle vzdělávání
- IV. Délka a časový plán vzdělávání ve školní družině
- V. Formy vzdělávání školní družiny
- VI. Obsah vzdělávání školní družiny
- VII. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- VIII. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončení vzdělání
- IX. Materiální, prostorové a technické podmínky pro činnost
- X. Ekonomické podmínky
- XI. Personální podmínky
- XII. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví
- XIII. Evaluační plán
- XIV. Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované v zájmovém vzdělávání
- XV. Pedagogika volného času
- XVI. Podmínky přijímání do ŠD
- XVII. Závěr-vnitřní řád školní družiny

I. Identifikační údaje

Název zařízení: Školní družina při ZŠ a MŠ

Adresa: ZŠ a MŠ Načeradec 270, příspěvková organizace, 257 08

Ředitelka: Ing. Bc. Jana Beránková

Vychovatelky: Marie Zhorná, Dana Štekerová, Lenka Dědková

Telefon: škola: 317 852 135

e-mail: www.zsnaceradec.cz

marie.zhorna@zsnaceradec.cz

Zřizovatel: Městys Načeradec

Platnost dokumentu:

Podpis ředitele školy:

Razítko školy:

II. Charakteristika školní družiny

Školní družina poskytuje zájmové vzdělávání, přípravu na vyučování a odpočinkovou činnost především pro žáky prvního stupně základní školy přihlášené k pravidelné denní docházce. Provoz školní družiny je ve dnech školního vyučování a dle zájmu rodičů v době vedlejších školních prázdnin.

Na základě písemného přihlášení podaného zákonným zástupcem žadatele, je ten přijat do školní družiny. Součástí přihlášky je sdělení o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka z družiny.

Prostory školní družiny se nachází přízemní části budovy školy.

Pro potřeby školní družiny jsou využívány dvě herny.

Družina je vybavena nábytkem odpovídajícím potřebám dětí, audiovizuálními

pomůckami, stolními hrami, knihovnou a sportovním náčiním. Dále využíváme tělocvičnu, pracovnu PC, kuchyňku a pro pobyt venku využíváme hřiště místní TJ.

III. Konkrétní cíle vzdělávání

Hlavním cílem školní družiny je připravit jedince pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit jej vybavit žádoucími vědomostmi, dovednostmi, ale také postoji.

Dále náš program usiluje o:

- vytváření zdravé osobnosti odolné vůči negativním vlivům, která bude znát svou cenu a najde své místo ve zdravé sociální skupině
- získávání potřebných vědomostí a dovedností zábavnou formou pomocí her, soutěží, vycházek, nebo s využitím ICT techniky
- vedení účastníka aktivně ke vztahu k vlastnímu zdraví, zdravému prostředí ve společnosti a v přírodě
- využití přirozené dětské zvědavosti k samostatnému myšlení a tvoření vlastních prací
- aktivní zapojení do různých soutěží – reprezentace školy
- vštěpení zásad správného chování jedince ke svému okolí
- rozvoj samostatnosti a schopnosti pracovat kolektivně, pomáhat mladším a slabším účastníkům při různých činnostech
- vypěstovat v nich přirozenou chuť ke sportu
- úzkou spolupráci s vyučujícími a rodiči účastníků

Školní družina je:

- místem pro zájmové vyžití účastníků
- místem pro regeneraci sil účastníků po vyučování
- místem pro rozvíjení tvořivosti
- místem pro posilování sebevědomí
- místem pro radost
- místem pro komunikaci vychovatelek a rodičů (poskytovat rodičům informace o činnosti ŠD, o připravovaných akcích)

Priority školní družiny:

- důležitý výchovný partner rodiny a školy
- plnění vzdělávacích cílů, rozvoj specifického nadání účastníků
- pomoc dětem překonávat jejich případné handicapy
- prevence negativních sociálních jevů.
- rozvoj důležité osobní a sociální kompetence

IV. Délka a časový plán vzdělávání ve ŠD

- Délka vzdělávání ve školní družině je dána věkovou kategorií účastníků naší školy, tj. především prvního stupně ZŠ.

V. Formy vzdělávání školní družiny

Výchovné působení vychovatelek v jednotlivých odděleních vychází z požadavků pedagogiky volného času (ovlivňování volného času, nabídka alternativních aktivit, nabídka pomůcek, her, podstatný je požadavek dobrovolnosti, aktivity, požadavek seberealizace, zajímavosti, pestrosti a přitažlivosti), jedná se o:

- pravidelnou výchovu, vzdělávací a zájmovou činnost
- individuální práce s nadanými účastníky nebo s účastníky se speciálními vzdělávacími potřebami
- využití nabídky spontánních činností

- možnost využití odborníka z praxe na realizaci projektových dní

Činnosti ve školní družině se dělí na:

- zájmové činnosti
- rekreační činnosti
- odpočinkové činnosti

VI. Obsah vzdělávání školní družiny

Výchovné programy se zaměřují na tyto základní oblasti:

- Výchova ke zdravému životnímu stylu
- Posilování komunikačních dovedností
- Odpovědnost za své chování
- Ovládání negativních citových reakcí
- Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině
- Formování životních postojů
- Nacházení nových vazeb a souvztažnosti mezi již získanými poznatky z vyučování

Výchova ke zdravému životnímu stylu

- výchova k odpovědnosti za svou osobu a zdraví
- výchova ke správným stravovacím návykům, pitný režim
- dodržování osobní hygieny
- rozvoj pohybové činnosti (těl. chvilky, pohybové hry v přírodě a tělocvičně)
- rozvíjení citové stránky osobnosti, citové vazby

Posilování komunikačních dovedností (*Člověk ve společnosti*)

- kultivace slovního i mimoslovního projevu
- rozvíjení slovní zásoby
- schopnost vyjádřit se a naslouchat
- uplatnění se v kolektivu
- tolerance, ohleduplnost a otevřená komunikace

Odpovědnost za své chování

- řešení různých situací
- pěstování potřebných a žádoucích vědomostí, dovedností a postojů
- důvěryhodnost, pravdomluvnost a morální kvality
- posilování schopnosti objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování

Ovládání negativních citových reakcí

- vypořádání se se stresem
- řešení životních situací
- vyrovnávání se s nedostatky a neúspěchy

Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině (*Člověk jako jedinec*)

- kladným hodnocením zvyšovat sebevědomí
- posilování pozitivního myšlení
- objektivní hodnocení činnosti každého člena
- vytváření vlastní bezpečné sociální skupiny
- temperament, postoje, hodnoty

Formování životních postojů

- vytváření společensky žádoucích hodnot
- vytváření základů právního vědomí

- úcta, porozumění, tolerance
- schopnost a ochota pomoci
- vytvoření vlastního sebevědomí
- posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům
- prevence sociálně patologických jevů - drogy, alkohol, kouření
- delikvence
- virtuální drogy
- šikanování, vandalismus, násilné chování
- rasismus
- podobnost a odlišnost lidí
- rozdíly v prožívání, v myšlení a v jednání

Nacházení nových vazeb a souvztažnosti mezi již získanými poznatky z vyučování

- možnost vzájemného doplňování školního vyučování a výchovně-vzdělávací práce školní družiny
- tohoto cíle dosahovat specifickými, od školního vyučování výrazně odlišnými prostředky
- přinášet nové podněty, obohacovat poznatky

Člověk a jeho svět:

Místo, kde žijeme: - vztah ke své škole, městu, státu

- vycházky, výlety, poznatky z cest

Lidé kolem nás: - příbuzenské vztahy v rodině

- osvojení zásad vhodného chování

- vztahy ke škole

- pravidla soužití

- význam a podstata tolerance

- základní lidská práva a práva dítěte

- práva a povinnosti

Lidé a čas: - regionální pověsti a báje

- tradice, zvyky, odlišnost způsobů života

- návštěva kulturních institucí

- výstavy, knihovna

- úcta k času druhých, vytváření návyků

Člověk a příroda: Rozmanitost živé a neživé přírody

Ochrana přírody – praktické poznávání přírody, vycházky

Proměny přírody, roční období

Činnost člověka v přírodě (pozitivní, negativní)

Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody

Mysleme ekologicky

Člověk a svět práce: Tradiční i netradiční materiály

Elementární dovednosti

Člověk a jeho zdraví: Poznání sama sebe

Poučení o zdraví a nemocech

Předcházení úrazům, dbaní na bezpečnost

- VII. Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami:
- Vytváříme optimální podmínky pro rozvoj osobnosti účastníků, pro jejich učení i komunikaci s ostatními ať už u účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo u účastníků mimořádně nadaných nebo u účastníků, které speciální vzdělávací potřeby nemají.
- Cíle i záměry zájmového vzdělávání jsou pro všechny účastníky společné. ŠD plně
- Respektuje individuální potřeby a možnosti účastníka.
- V rámci činnosti ŠD je možné využít ICT pro rozvoj osobnosti účastníků.

VIII. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončení vzdělání:

Všechny informace týkající se přijímání uchazečů, průběhu a ukončení jejich vzdělání jsou zahrnuty ve vnitřním řádu ŠD, který je součástí ŠVP. Byl vydán v souladu se zněním zákona č. 561/2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) § 30, odstavec 1.

- Ve školní družině je určena jako vedoucí zaměstnanec vedoucí vychovatelka, která zajišťuje přihlašování a odhlašování účastníků, vybírání poplatků, předávání informací rodičům, vyřizování námětů a stížností.
- O zařazení účastníků do školní družiny rozhoduje ředitel školy.
- Úplata je splatná předem, platí se zpravidla ve splátkách na dva měsíce nebo za celý rok. Výše úplaty je stanovena předem na celý školní rok. Škola přijímá platby v hotovosti. Platby vybírá vedoucí vychovatelka školní družiny. Pokud jsou rodiče v prodlení s placením, jedná s nimi. Pokud rodiče nereagují na ústní výzvy, prokazatelným způsobem je písemně upozorní na jejich povinnost.
- Úplata může být snížena nebo prominuta
 - účastníkovi, pokud je společně posuzovanou osobou pro nárok na sociální příplatek, který pobírá jeho zákonný zástupce nebo jiná oprávněná osoba,
 - dítěti, pokud má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte v pěstounské péči a tento příspěvek nebo jeho část je vyplácena, pokud skutečnosti uvedené v písmenu a) a vyplácení příspěvku uvedeného v písmenu b) prokáže řediteli,

Bližší podmínky pro snížení nebo prominutí úplaty jsou stanoveny zvláštní směrnici školy.

- Rodiče nebo jiní zákonní zástupci žáka přihlášeného k pravidelné docházce do družiny sdělí družině rozsah docházky účastníka a způsob odchodu účastníka z družiny; tyto údaje jsou zaznamenány na zápisním lístku. Omluvu nepřítomnosti účastníka v družině, odchylky od docházky účastníka nebo pokud má účastník odejít ze ŠD jinak či s jinou osobou, než je obvyklé a je uvedeno na zápisním lístku, sdělí rodiče tuto skutečnost družině písemně. Předem známou nepřítomnost účastníka v družině zákonný zástupce oznámí písemně.
- V docházkovém sešitě (třídní knize,...) je zaznamenáván příchod žáka do ŠD, odchod jen pokud se údaj liší od zápisního lístku a písemných omluvenek.
- Přihlašování a odhlašování žáků ze ŠD je prováděno na základě písemných žádostí rodičů účastníka.

IX. Materiální, prostorové a technické podmínky pro činnost:

- inspirující, nestresující prostředí
- účelově vybavené prostory s možností kreativního uzpůsobení
- řádné osvětlení, nehlučnost
- možnost využívání prostor školy
- tělocvična
- počítačové učebny, možnost využití tabletů (hlavně žáky ohrožené školním neúspěchem)
- projekce (video ,DVD)
- hřiště místní TJ
- okolí školy

X. Ekonomické podmínky:

Provoz školní družiny je hrazen zřizovatelem, tedy obcí Načeradec, v rámci rozpočtu obce pro ZŠ. Spotřební materiál je hrazen převážně z prostředků školy, mzdové náklady jsou hrazeny ze státního rozpočtu podle platných tabulek.

XI. Personální podmínky:

Vedoucí vychovatelka: Marie Zhorná (Střední pedagogická škola – obor Vychovatelství)

Vychovatelka: Dana Štekerová (UJAK-vychovatelství), Lenka Dědková (Střední pedagogická škola – obor Vychovatelství, předškolní vzdělávání)

- odborné zaměření vychovatelek je průběžně prohlubováno v akreditovaných kurzech a samostudiem.

XII. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví:

Všechny informace týkající se bezpečnosti jsou zahrnuty ve vnitřním řádu ŠD, který je součástí ŠVP. Byl vydán v souladu se zněním zákona č. 561/2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) § 30, ods. 1.

XIII. Evaluační plán:

Hodnocení probíhá průběžně, v závěru jednotlivých činností.

Způsoby hodnocení:

Slovní hodnocení

- vlastní hodnocení pedagogem – v průběhu činnosti
 - při ukončení činnosti
- hodnocení účastníkem – v průběhu činnosti
 - při ukončení činnosti

Písemné hodnocení

- hodnocení pedagogem – při ukončení činnosti (např. pochvala do notýsku)

Zásady hodnocení

- adresné
- všestranné
- zaměřené na široké spektrum projevů žáka v oblasti poznávací, činnostní a hodnotové

Hodnotící kritéria

1. Podmínky činnosti

- uspořádání a vybavení prostor ŠD
- personální stav v ŠD
- organizace činnosti v ŠD
- zajištění BOZP

2. Četnost hodnocení

- vlastní hodnocení školy jedenkrát za dva roky
- individuální sebehodnocení vychovatelek

3. Prezentace ŠD na veřejnosti a spolupráce s rodiči, vedením školy a třídními učiteli

XIV. Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované v zájmovém vzdělávání

Ve školní družině a školním klubu podněcujeme účastníky ke vzdělávání pouze na základě zájmu a vzhledem k omezenému času, po který mohou vychovatelky na účastníky působit – pracovat s nimi. Pojem kompetence chápeme jako souhrn znalostí, schopností a praktických dovedností a s nimi souvisejících postojů i hodnotových orientací, které jsou předpokladem k výkonu činností.

Ve všech etapách zájmového vzdělávání je jedním z cílů vybavit každého jedince kompetencemi na úrovni, která je pro něho osobně dosažitelná. Školní družina bude kompetence přiměřeně svým možnostem jen posilovat a rozvíjet, protože úkolem pedagogického procesu v zájmovém vzdělávání není tyto kompetence zcela naplňovat.

Jelikož jednou činností budeme pravděpodobně posilovat více kompetencí, a půjde tedy o komplexní působení, nebudeme tedy u každé jednotlivé činnosti uvedené v ŠVP formulovat jedinou konkrétní kompetenci, která by měla být rozvíjena.

Za prioritní považujeme kompetenci k učení, kompetenci k řešení problémů, komunikativní kompetenci, sociální a interpersonální kompetenci, občanskou kompetenci a kompetenci k trávení volného času.

1. **Kompetence k učení:** Účastník se učí s chutí, započatou práci dokončí, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje je v praktických situacích a dalším učení, samostatně pozoruje a experimentuje, umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů (kompetence matematická, komunikace v cizích jazycích, **digitální technologie**, inkluzivní a společné vzdělávání).
2. **Kompetence k řešení problémů:** Účastník si všímá dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické, matematické a empirické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje.
3. **Kompetence komunikativní:** Účastník ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovědi vhodně formulovanými větami, komunikuje bez ostychu a kultivovaně s vrstevníky i dospělými.
4. **Kompetence sociální a interpersonální:** Účastník k samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřítit. Přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi (kompetence sociální a občanské schopnosti).
5. **Kompetence činnostní a občanské:** Účastník se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si

práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské), dbá na své osobní zdraví i zdraví druhých (podnikavost).

6. **Kompetence k trávení volného času:** Účastník se orientuje v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času (kulturní povědomí a vyjádření, environmentální výchova).

XV. Pedagogika volného času

Požadavky pedagogiky volného času: ovlivňování volného času, nabídka alternativních aktivit, nabídka her a pomůcek, dobrovolnost, aktivita, seberealizace, zajímavost, pestrost, přitažlivost
Účastníkům umožňujeme v ranním provozu školní družiny rozvíjet své zájmy ve specificky zaměřených činnostech – ruční práce, výtvarné činnosti.

Dále se účastníci seznamují se všemi oblastmi zájmové činnosti a jednotlivé aktivity jsou zapracovány v týdenní skladbě zaměstnání:

- pohybové a tělovýchovné aktivity
- výtvarné činnosti
- rukodělné činnosti
- hudba, tanec, zpěv
- literárně-dramatická činnosti
- přírodovědná a vlastivědná činnost
- **výpočetní technika**

pravidelné volnočasové aktivity:

- sportovní turnaje (vybíjená, florbal, kopaná)
- vědomostní soutěže
- hudební soutěž Zlatý slavík
- Mikuláš -mikulášská nadílka
- sběr kaštanů a starého papíru
- vánoční nadílka
- velikonoční prodejní výstava
- čarodějnice
- Den dětí
- prázdninový pobyt dětí na táboře
- školní besídka

XVI. Podmínky přijímání do ŠD

- O přijímání žadatelů do školní družiny rozhoduje ředitelka školy, a to na základě vyplněných náležitostí v písemné přihlášce a s ohledem na kapacitu školní družiny.
- Přednostně budou přijímáni žadatelé podle věku:
- 1. ročník - 5 bodů
- 2. ročník - 4 body
- 3. ročník - 3 body
- 4. ročník - 2 body
- 5. ročník - 1 bod

Přijati jsou žadatelé s nejvyšším počtem bodů.

XVII. Závěr – viz Vnitřní řád školní družiny

Vypracoval: vedoucí vychovatelka Marie Zhorná
Schválil: ředitelka školy Ing. Bc. Jana Beránková

Pedagogická rada projednala dne 28. 8. 2019

Účinnost ode dne: 14. 9. 2019

Změny ve směrnici jsou prováděny formou číslovaných písemných dodatků, které tvoří součást tohoto předpisu.

V souladu se zněním zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), § 30, odst.1, vydávám řád školní družiny:

V Načeradci 14. září 2019

Účinnost od 14. 9. 2019

Aktualizováno: 15. 9. 2020

Vedoucí vychovatelka: Marie Zhorná

Ředitelka školy: Ing. Bc. Jana Beránková